

Inhalt

Altklausuren – Cicero	10
Includuntur in carcerem condemnati.	10
Ego minus saepe mitto ad vos litteras ...	11
Mihi quidem Scipio ...	12
Herculis templum est apud Agrigentinos ...	13
Nolite arbitrari, o mihi carissimi filii, ...	14
Hunc ego non diligam ...	15
Quis ergo iste optimus quisque ...	16
Qui rei publicae praefuturi sunt	17
Scipio: Etiam sapientiozem Socratem	18
Multa enim et in deos et in homines	19
Credo ego vos, iudices ...	20
Non vereor, ne quis audeat	21
Me cuncta Italia	22
Antequam de incommodis Siciliae dico	23
Hic quidem tyrannus ipse iudicavit ...	24
Rex ille	25
Dicendum est enim ...	26
Primum mihi videtur ...	27
Si qui deus mihi largiatur	28
Nihil agis, nihil moliris ...	29
Tandem aliquando, Quirites, ...	30
At etiam sunt, qui dicant ...	31
Etenim recordamini, Quirites	32
Ignosce, ignosce, Caesar	33
Segesta est oppidum pervetus ...	34
Et quoniam mihi videris	35
Vetus est haec opinio ...	36
Quaeris a me ...	37
Bellum Gallicum, patres conscripti	38
Venio nunc ad istius ...	39
In eo sacrario intimo ...	40
Sciunt ei, qui me norunt ...	41
Altklausuren – Caesar	42
At hostes ...	42
Erant in ea legione	43
Ipse, cum maturescere frumenta inciperent ...	44
Proximo die ...	45
Quieta Gallia Caesar ...	46
Altklausuren – Sallust	47
Ea tempestate mihi imperium populi Romani	47
Dux atque imperator vitae mortalium	48
Bellum scripturus sum ...	49
Qui ubi primum adolevit ...	50
Micipsa paucos post annos ...	51
Ceterum mos partium et factionum ...	52
Igitur de Catilinae coniuratione ...	53
Urbem Romam	54
Sed ubi labore atque iustitia ...	55
His rebus comparatis Catilina	56
Postremo, ubi multa agitanti ...	57

Mündliche Prüfungstexte – Cicero	58
Quare, cum lex sit civilis societatis	58
Nolite, quaeso, iudices,	58
Ergo, ut omittam tuos peculatus	59
Cicero Attico sal.	59
Quod ad me scribis de sorore tua	60
Tullius s.d. Terentiae suae	60
Tullius Terentiae suae s.d.	60
Vitiorum peccatorumque nostrorum	61
Dici non potest	61
Est enim amicitia	62
Cum essem biennium versatus	62
Non est vobis, Quirites,	63
Sed tenetur, premitur, urgetur	63
Si tu apud Persas	64
Est igitur, inquit Africanus	64
O di immortales!	65
Itaque quartum quoddam genus	65
Habetis consulem	66
Siculi nunc populati atque vexati	66
Est autem maritimis urbibus	67
Carus fuit Africano superiori	67
Quam multos scriptores rerum suarum	67
Mündliche Prüfungstexte – Caesar	68
Caesar ad flumen Tamesim	68
Agri culturae non student	68
Ac fuit antea tempus	69
Depopulata Gallia	69
Postero die Vercingetorix	70
Mündliche Prüfungstexte – Sallust	71
Iam primum adulescens	71
Sed iuventutem	71
His amicis sociisque confisus	72
Ea tempestate plurimos quouisque generis	72
Sed multi mortales	72
Ea cum Ciceroni nuntiarentur	73
Praeterea regis Bocchi proximos	73
Et iam antea Iugurthae filia	74
Superioribus annis taciti	74
Piso in citeriorem Hispaniam	74
Übersetzung und Kommentar: Altklausuren – Cicero	75
Includuntur in carcerem condemnati.	75
Ego minus saepe mitto ad vos litteras	78
Mihi quidem Scipio	81
Herculis templum est apud Agrigentinos	84
Nolite arbitrari, o mihi carissimi filii,	87
Hunc ego non diligam	92
Quis ergo iste optimus quisque	97
Qui rei publicae praefuturi sunt	100
Scipio: Etiam sapientiozem Socratem	104
Multa enim et in deos et in homines	107
Credo ego vos, iudices	110
Non vereor, ne quis audeat	114
Me cuncta Italia	118
Antequam de incommodis Siciliae dico	122

Hic quidem tyrannus ipse iudicavit ...	125
Rex ille	128
Dicendum est enim ...	133
Primum mihi videtur	136
Si qui deus mihi largiatur	139
Nihil agis, nihil moliris	143
Tandem aliquando, Quirites, ...	146
At etiam sunt, qui dicant ...	149
Etenim recordamini, Quirites	153
Ignosce, ignosce, Caesar	156
Segesta est oppidum pervetus ...	160
Et quoniam mihi videris	164
Vetus est haec opinio	168
Quaeris a me	171
Bellum Gallicum, patres conscripti	175
Venio nunc ad istius ...	179
In eo sacrario intimo ...	184
Sciunt ei, qui me norunt ...	190
Übersetzung und Kommentar: Altklausuren – Caesar	194
At hostes ...	194
Erant in ea legione	197
Ipse, cum maturescere frumenta inciperent ...	203
Proximo die ...	208
Quieta Gallia Caesar ...	213
Übersetzung und Kommentar: Altklausuren – Sallust	218
Ea tempestate mihi imperium populi Romani	218
Dux atque imperator vitae mortalium	222
Bellum scripturus sum ...	226
Qui ubi primum adolevit ...	230
Micipsa paucos post annos ...	235
Ceterum mos partium et factionum ...	240
Igitur de Catilinae coniuratione ...	244
Urbem Romam	248
Sed ubi labore atque iustitia ...	252
His rebus comparatis Catilina	256
Postremo, ubi multa agitantur ...	260
Übersetzung und Kommentar: Mündliche Prüfungstexte – Cicero	264
Quare, cum lex sit civilis societatis	264
Nolite, quaeso, iudices,	265
Ergo, ut omittam tuos peculatus ...	266
Cicero Attico sal.	267
Quod ad me scribis de sorore tua ...	268
Tullius s.d. Terentiae suae	269
Tullius Terentiae suae s.d.	270
Vitiorum peccatorumque nostrorum	271
Dici non potest	272
Est enim amicitia	273
Cum essem biennium versatus ...	274
Non est vobis, Quirites, ...	275
Sed tenetur, premitur, urgetur	276
Si tu apud Persas	277
Est igitur, inquit Africanus	278
O di immortales! ...	279
Itaque quartum quoddam genus ...	280
Habetis consulem	280

Siculi nunc populati atque vexati	281
Est autem maritimis urbibus	282
Carus fuit Africano superiori	283
Quam multos scriptores rerum suarum	284
Übersetzung und Kommentar: Mündliche Prüfungstexte – Caesar	286
Caesar ad flumen Tamesim	286
Agri culturae non student	287
Ac fuit anta tempus	289
Depopulata Gallia	290
Postero die Vercingetorix	292
Übersetzung und Kommentar: Mündliche Prüfungstexte – Sallust	294
Iam primum adulescens	294
Sed iuventutem	295
His amicis sociisque confisus	296
Ea tempestate plurimos quousque generis	297
Sed multi mortales	298
Ea cum Ciceroni nuntiarentur	299
Praeterea regis Bocchi proximos	301
Et iam antea Iugurthae filia	302
Superioribus annis taciti	303
Piso in citeriorem Hispaniam	304